

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
EGY ÉVRE: 30.— P FELELVRE: 16.— P NEGYEDÉVRE: 7.50 P

Vállalatok, társaságok és intézmények részére egy évre 40.— pengő, fél évre 20.— pengő.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARACSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. TELEFON: 118-439
Magyar királyi postatakarépnézeti csekk száma: 11.450

Kishirdetések ára: egy szó 26 fillér, állást kereső előfizetők részére 13 fillér, a vastag betűvel szedett szó ennek kétszerese. A legkisebb hirdetés (10 szóig) két pengő.
A hirdetési díjak előre fizetendők
Nagyhirdetések ára: próbárhirdetési oldalakon milliméteroronként 36 fillér, szövegoldalon 78 fillér.
A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

50 HP szivógázmotorhoz nős gépész és egy nőten molnár teljes ellátással azonnal felvételt. Hajdinák, Kisasszonyfa, u. p. Magyarmecseke. 13501

Kezelő molnár keresek hétfőre pusztai vármalomban, részben járóval és jözanékú molnár ajánlatát kérem, eddigi működésének és személyi adatainak leírásával. Kristófi-gazdaság, Délegyháza. 13110

Visszaöntés örökösben teljesen jártas és értelmű tudó molnár és szivógázmotorhoz futókerék azonnali belépésre. Haray Kálmán, Mátyás-Alsómocsolád, Baranya m. 13527

Azonnali belépésre keresek nőten és szorgalmas molnársegédet. Fizetés megegyezés szerint. Utiköltséget négy hónap múlva megtérít. Cím: Hengermalom, Nagypírút, vasútállomás Boba. 13532

Keresek egy fiatal molnársegédet azonnali belépésre daráló malomban. Fizetés országosan megállapított munkabérről. Tóth Mihály malom, Hajdúháza. 13533

Azonnali belépésre állandó munkára felvételt keresek nőten molnársegédet nyolcjáratú búza, újtáratú rozs malomunkára. Ónádiban örömlény tudó előnyben. Fizetés megegyezés szerint, ezenkívül három hónap után térítik. Személyes jelentkezés előnyben. Müller Antal malomtulajdonos, Simontornya. 13534

Vezetőmolnár és molnársegédet keresek állandó alkalmazásra. Fizetés megegyezés szerint. Első Mósi Gőzmalom Rt., Mózsa. 13540

Keresek tízjáratú automata típusú malomban munkabérről, szorgalmas molnársegédet. Munkát azonnal meg lehet kezdeni, az állás végleges. Fizetés megegyezés szerint, utiköltséget három hónap után térítik. Személyes jelentkezés előnyben. Müller Antal malomtulajdonos, Simontornya. 13541

Keresek azonnali belépésre munkabérről, szorgalmas molnársegédet, aki a visszaöntéses malomban tökéletesen tud dolgozni. Fizetés megegyezés szerint. Ugyanúgy fű molnár-tanoncnak felvételt fizetéssel. Szilványfalva, Somogyváros. 13545

Két vagonos automatikus malomunkára keresünk azonnali belépésre örömlény tudó segédet. — Knollmalom, Nagyharsány, Baranya megye. 13547

Keresek állandó munkára két molnársegédet. Fizetés megegyezés szerint. Váradi József molnár-mester, Oroszlony, Gömör-ménfőcsanak. 13550

Azonnalra felveszek nős molnársegédet lakással. Famunkához és malomszereléshez értők előnyben. Fizetés megegyezés szerint. Zalaegerszeg, Postafiók 83. szám. 13551

Keresünk visszaöntéses malomunkára azonnali belépésre nőten molnársegédet. Fizetés megegyezés szerint, utiköltséget három hónap után visszafizetjük. — Pusztazámori hengermalom, vasút Tárnok. 13560

Félstabil géphez keresek fűtőt, lehetőleg családias éveknél pályázót kérem. Fizetés megegyezés szerint. Farkas György gazdaság, Túska. 13558

Gépész keresek 80 HP Ganz-generátoros motorhoz. Váradi Antal Mészáros, Vasút-u. 15. 13761

Üresedésben lévő fómolnár állásra pályázatot hirdetek, csak azok jelentkezhetnek, kik már hosszabb ideje exportmalomban dolgoztak. Ajánlatok személyes és katonai adatok, eddigi működés és fizetési igény megjelöléssel küldendők. Szakképzettség feltétlenül megkövetelt. Lendhardt-malom, Bajmok. 13568

Azonnali belépésre keresek egy közepes, egyedülálló szakembert átjáró visszaöntéses malomban. Fizetés megegyezés szerint. Szabó Lajos malomtulajdonos, Bucsú, Vas m. 13577

ÁLLÁS KERESŐK

Középkorú, nőten molnár állást keres barmkorra. Szives meghívást kér fizetés megjelöléssel. Molnár, Zalaegerszeg, Postafiók 110. 13575

Üzemvezető fómolnár hivatalos magaslátán álló elcsángú fómolnár, magasabb malomszerelési képzettséggel, nagy világlátással, huszonhétéves közép- és nagymalmi eredményes fómolnár működéssel, nagyobb modern malomok meghívást kéri. Üzemvezető fómolnár, Bácsalmás, Vörösmarthy-utca 39. 13497

Fómolnári, malomvezetői állást keres 30 éves, nőten, mesteri vizsgázott, kis- és nagymalmi gyakorlati tudással rendelkező molnár, bármilyen rendszerű malom gazdaságos vezetését vállalom. — Szives meghívást kér üzemi és fizetés megjelöléssel. „Malomvezető 13524” jelgére a kiadóhivatalba. 13524

Megbízható, ügyes malmai üzemvezető, tisztviselő Futurás jártassággal állást keres. Szives megkeresést „Fizetés megjelöléssel 13537” jelgére kiadóhivatalba továbbít. 13537

23 éves, fiatal molnársegéd állást keres azonnali belépésre összekötőt vagy visszaöntéses malomban, fanunkához is ért, bármilyen malom alkalmatosságát kájjavit. — Olyan urak meghívását kérem, fizetés megjelöléssel, akik hosszabb ideig tudnak alkalmazni. — Böröczki György, Adásztelep, u. p. Tapolca, Fő-utca 191. 13539

Gép- és üzemplakatos vizsgázott gépész Stabil motor mellé állást keres. Jancsó Ferenc, Páptamási, Hengermalom, Bihar m. 13543

24 éves, hét középkorú, fronttharcos fiatal ember könyvelőnek elhelyezkedne. Cseremalmi könyvelésben, mázsálásban perfit. Géplény tud. Együttműködés megkezdését is vállalom. (Tázkészítés, vízvezetési érmes). Ifj. Maruzs Lajos, Siklósi, Pécsi-u. 63. 13548

Gépész állást keres országos vizsgázott géplakatos, esztergályos, nagy malmai gyakorlatú. Főgépész, Tiszaföldvár, Malom-utca 3. 13554

Munkát keres május 1-re iparengedéllyel vagy anélkül egy családos molnár, mázsálásban, könyvelésben, szerelésben jártas. Csorba Sándor molnár-mester, Délegyháza. 13556

Fiatal molnársegéd, intelligens fiatal ember mellé állást keresek kisebb malomban, de állandó munkára pályázik. — Szives meghívást kér fizetés megjelöléssel Csák Károly, Hajdúszoboszló, Körmer Béla-utca 14. 13558

20 éves, két éve szabadulni molnársegéd május 1-re állandó munkát keres, munkabérről és fizetés megjelöléssel. H. S. Pápa, Hódoskai-malom. 13561

Vizsgázott, szakképzettségű stabil kondenzátoros és az összes robbanómotorok kezelésében és javításában tökéletesen jártas, állást keres. Csak a jobb malomüzem ajánlatát kérem fizetés megjelöléssel. — Galó Béla, Budapest, XIII., Gyöngyösi-út 325. 13566

37 éves, nős, elismert jó molnár állást keres, öt éve van egy helyben, szivógázmotor kezelését érti, rozsokezelésben specialista. Szives meghívást kér. Fekete István, Kerekgyéha, Kovács-malom szerelő molnár. 13573

Fómolnár német molnári malomszerelési szakiskolát végzett, árpa, köles hántoláshoz is ért, 60 éves jözanékú, több nyelvet beszélő állást keres bármilyen malomban. Távolosra nem határoz. Szives meghívást kér fizetés megjelöléssel. „Szakember 13575” jelgére a kiadóhivatalba. 13489

LEVELEZÉS

Valenta András malomszerelő keresek közölte apró-malommal, Tóskörénd. 13538

VEGYESEK

Eladók 10, 16, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75, 80, 130 HP stabil szivógázmotorok. Berger József malomépítő, Győr, Szent István-út 33. 8879

Deák Illés fómolnár Dunaszerdahely, vállalja malom évi szaknandés-adását, tervet, diagrammot, szitasémák kidolgozását és a mai kiírásokhoz egyszerű átalítását. 7605

Zsáksomogológép EMAG-gyártmányú eladó. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 5064/6

Modern golyóscsapgyás Turbó exhaustorok teljes malomszerelésre különböző méretekben. Kaphatók Krikszár Károly, Budapest, XIII., Láng László-u. 6. 2542/5

„Zénol” szilkenőcsöt vegyen! Új folyékony, mint rúdalkannal kitűnő minőségű szálitjuk. Bachrach Testvérek mérnökök, Budapest, VII., Szvetőeg-utca 36/b. 2882

Gyantánál jobb a DIADAL folyékony szilapad. Pár csepp szilap kimélt, puhít, konzervál. 1 kg 13.60 P. 1/2 kg 7.— P. Tolnai és Társa műszaki cikkek raktára, Budapest, VI., Horn Ede-u. 20. 8484

Mágnes tisztító készülékek új állapotban rakétaállal kaphatók. Horváth Pál műszaki cég, Budapest, XIII., Úteg-utca 9. 5116

Hofherr 16-os szivógázmotor alakított, magaslátános, új állapotban eladó. Valasztap. Mészáros György, Csesznek. 13528

Vennék 8-10 járatú malom motort jó körzetben. Heves, Nógrád, Szolnok megyék előnyben. — Levelet kér Ficsor asztalosüzem, Erdőtelek. 13529

Azonnal eladó két és fél méteres 110 Volts egyenáramú dinamó előtéttel és 60 méter vezetékekkel, egy kétfelcses molnárkocsi, egy 125x24 cm szilapcsés és egy korund derce és korundgolyó. Cím: Hengermalom, Nagypírút, vasútállomás Boba. 13560

Hengerszék fogaskerekek bármilyen gyártmányú és méretű hengerek, Ewart-lánc, filter vasrészek, kővasrészek, malomkövek, malomgép és közlőmű alkalmatosságok, felvonógépek és azok alkatrészei és az összes malomszerelési cikkek beszerezhetőek. Horváth Pálné, Geiger Janka műszaki cég, Budapest, XIII., Úteg-utca 9. Telefon: 293-624. 2037

Gumikerekű lovaskocsit négytonnás, 32x60 prima fuvott gumikkal, kitűnő karosszériával eladó. Megtekinthető Szántógépkereskedelmi kft., Budapest, V., Sziget-utca 11. Tel.: 291-361. 13489

Reform dara- és derceztető gépei, golyóscsapgyákkal, beépített ventilátorral, legmodernebb alacsony típusban, szimpla és dupla kivitelben, különböző méretekben legelőbb áron kaphatók. Horváth Pálné malomszerelési és műszaki cég, Budapest, XIII., Úteg-utca 9. Tel.: 293-624. 2037/2

Átadó és azonnali átvehető egy 13 járatú malom kétfelcses szereléssel. Kismutatható vámkerekek kétfelcses vagon vegyes gabona. A malom Nógrád megye, Vanyarc községben van. Vasútállomás Galgajuta 4 km távolságra van. Az ügyben Vanyarc községben, Szabó István malom-bérlővel lehet tárgyalni. 13555

Malomszerelést beérlelt, tervezést, diagramm-készítést, önállóan vállalok. Műhelyemben átalakítók, készítek és eladok szilapcsót, darágépeket, felvonókat, darálóköveket igen kedvező áron, újban is. Szabó Imre szerelő fómolnár, Budapest, V., Vilmos-császár-út 76. III. emelet 5. 2390

Kombinált árpa, köles, borító és hajdina hántoló gépet, mely minden malom és daráló üzembem nélkülözhetetlen, napraforgó-hajlító és az összes malmai gépeket olcsó áron gyárt, szállít és beépít. „Erdélyi” Malomépítő Vállalat, Nagykároly, Majtény-utca 88-96. 12891

Villanymotorok dinamók, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítás: Szabados Budapest, V., Váci-út 18. 2042

Hrauda zsákrázógépek igen előnyös áron kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 5064

Hámzógép 1-es és 2-es számú új, golyóscsapgyás és használt Machán és Prokop árpahántoló gépek kaphatók. Rácz Ármán és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 3001/a

Luther gyártmányú 4 és 2 részű, szabadonlengő kefések szilapok. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 5064/1

Kazán rostélypálcikák (újak) 570 mm hosszúságú kb. 500 drb. azonnali szállításra kaphatók. Kurucz Testvérek, Budapest, XIII., Angyalföldi-utca 6. 5114

Kettő tonnás Schewroléttelhehető 200-as Standard-motorkerékpár, mindkettő kitűnő állapotban van, azonnal eladó. Podzimék-malom, Erdőtelek. 13563

Eladó 8 HP üzemképes malom járózó gépezet. Kompletten felszerelt hőszerű 20 m² szárító leneszárító, továbbá kettő darab ventilátor, Szántógépek, Gyöngyös, Postafiók 124. 13565

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivógáz-, benzín- és nyersolajmotor — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthez jöjjen venni, mert egyévi jótállást vállal és részletfizetésre is ad Budapest, Váci-út 48. 2092

Eladó motor Mayer Szombathely-gyártmányú, benzín, petróleum 14 HP, karboronral alakított szivógáz, használható benzín, petróleum. 16 kalapácsos daráló előtéttel, golyóscsapgyás szivázzalát jókárban. Üzemben megtekinthető, ára 8700 pengő. Érdeklődni Prosszer Ferencnek, Zombor, Bolyai Farkas-u. 26. 13559

Hengerrovátkoló és csigogép, Emag-gyártmányú, erőteljes, kütűnő karban azonnali szállításra, valamint 1 darab Miag-gyártmányú gabonamosógép eladó. Kendoff Antal Budapest, Lehel-u. 64. Telefon 298-036. 13121

Eredeti Oroszlán - védjegyű szitaselymek Rószeth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Hidraulikus olajsajtót, esetleg teljes berendezést keresek meveteltre. Ajánlatokat „Olajsajtó 12802” jelgére a kiadóhivatalba kérek. 12802

Malmot eladni, venni, bérbeadni, forduljon Fisenhof Sándor 32 év óta fennálló malomszerelő irodájához, Szekszárd. 10261

Tárházi tarár 2x1000 mm méretben eladó. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 5064/2

Minden kereskedelmi örökös malomnak és terménybizományosnak nélkülözhetetlen a gabonafajszámláló. Ezt állandóan raktáron tartja László Miklós műszaki kereskedő, Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-utca 33. Telefon: 221-228. 2733/2

Bérelnek 3-8 járatú malom Szabó molnár-mester, Budapest, Szvetőeg-utca 2/c. földsz. 5. 13068

Eladó Rekord kiörögépek, tányéros felbonológépek, új Rekord napraforgó-hajlító gépek végig golyóscsapgyákkal legmodernebb kivitelben 4 mázsa óránkénti teljesítménnyel, Graepel-féle dupla Reform daratásztitógép, centrifugálisváltó, 1500 mm-től 2200 mm átmérőig szijkerékek. Ezek raktárról azonnal szállíthatók. Cím: László Miklós, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 33. 2733/4

Eladó 1 drb. Ganz 21-es számú hengerekkel teljesen jó üzemképes állapotban, ára 3000 pengő. Kutrovác Kálmán hengermalma, Tűskezentpéter. 13487

29/60 Ganz faszekrényes, gyűrűs kenésű hengerek vastag hengerekkel kaphatók. — Kriszthoffer Károly, Budapest, Láng László-utca 6. 2542/a

Darálóköveket smirgliből és hámozógépek legjobban minőségben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóüzem, Bpest, XIII., Keszkenő-utca 35. szám. Telefon: 298-377. 3106

László Miklós malomszerelési és műszaki cégnél legjobban beszerezhető az összes műszaki cikkek, amelyek a malomszereléshez szükségesek. Hevederek, serlegek, összes malmai szerszámok, hajtósíjak, márkás szitaselymek, szijkecsés, szijragasztó stb. Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-utca 33. Telefon: 221-228. 2733

Szállítócsiga 6 1/2 m 450 mm átm. igen erős boroviházban kapható. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 5064/5

Legelőbb a motorüzem malomban garanciával megkezdő alsózárványos, emelőerővel kétaknásra, 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lóerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmotorokat átalakított, javított, üzembebeveztek óra- és napibérről. — Bukovits, Budapest, Wahrmann-utca 9. Váci-útnál. 2065

Darológép Lanz Manheimi gyártmányú golyóscsapgyás 500 mm kövekkel eladó. Fazekas Zsigmond, Kecskemét, Bánk Ban-u. 2/a. 13506

Síkszita 2 és 4 részű badonlengő kapható Rácz Ármán és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 5061/b

Kőjártat 48 coll kőátmértelekkel kapható. — Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 5064/3

Motorokat csutka, bar-naszénüzemre 10-150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfűrészeket, csiszolókat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerteleket, főtelegyeket előnyös áron készítenk. Átalakításokat minden üzembe vállalunk. Cseréleteket költünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalföldi-út 6. szám.) 2038

Eladó jókarban lévő 8 HP gyárilag alakított Shuitteworth gőzmozgárgyárműködésű új szivázzal. Cím: Hódossy Albert, Nádudvar, Hajdú megye. 13525

Elektromotorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetőek, javíthatók garancia mellett: Kékő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.) 2011

Varrószijszál olcsóbb és jobb használatra kész szilapcsót. Eredeti békenímű és legolcsóbb ár. 1 kg 29.50 P, 1/2 kg 15.— P. Tolnai Béla és Társa műszaki cikkek raktára, Budapest, VI., Horn Ede-utca 20. 8484/1

Emag Reformok duplikát 2x600 mm méretben olcsón kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 5064/4

Traktor autó-, motorhengerek, csiszolók, főtelegycsiszolók. Hőkezelte dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszegek, szelepek, hengertelejek, hengervegyek, az összes használatos traktormarkákhoz. Gőzgépek, hengerek fűrészek. Csepőgépekhez szafma- és törekrázótelegyek. Motorfőtelegyek. — Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-utca 33.) 2034

Keresek egy 22 vagy 25 HP villanymotort újabb vagy használtat, de jó állapotban, III. fázisú 220/380 Volt, hozzá 1 drb. automatikus túláram kapcsolót árammérővel, 1 készlet feszítő sín, csuszató gyűrűs kivitelben és indító ellenállással. — Slágtitz János, Mosonszőlök. 13567

Ajánlja fel eladásra teljes malomszerelését, üzemben kívül álló és kicselezett malmai gépeket, fogaskereket, traktálcikkeit, csapsíjakat, szijkerékeket stb. stb, mert értékük a legmagasabb árértékű. Horváth Pálné malomszerelési és műszaki cikkek vállalat, Budapest, XIII., Úteg-utca 9. Telefon: 293-624. 2037/1

29/600, 21/a, 22, Ganz-tartályhengerek, 450 mm átmérőjű vasexhaustor. Kapható Rácz Ármán és Társ, Budapest, VI., Ó-utca 7. 3001/2

Wörner 3-as sz. hegyezőgép és Besser 3-as Rentábel eladók. Jahn József malomszerelési vállalat, Budapest, V., Wahrmann-utca 6-8. szám. 2781/1

Eladó egy szabadonlengő turbinás, két fűzőköves daráló vas- és faházban, egy kombinált fekvő hámozógép, egy csigatörő és 42-es daráskövek. Pusztai, Szeghalom. 13526

Kislengyel malomszerelési berendezést beadom szűrésű, új malom, négyes, jókárzettel. Czuppon Kálmán, Pusztaszőlő. 13569

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
 EGY ÉVRE: 30.— P FÉLÉVRE: 15.— P NEGYEÉVRE: 7.50 P
 Vállalatok, társaságok és intézmények részére egy évre
 40.— pengő, fél évre 20.— pengő.
 MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. TELEFON: 118-489
 Magyar királyi postatakarépenzári csekk száma: 11.450

Kishirdetések ára: egy szó 26 fillér, állást kereső előfizetők részére 13 fillér, a vastag betűvel szedett szó ennek kétszerese. A legkisebb hirdetés (10 szóig) két pengő.
 A hirdetési díjak előre fizetendők
 Nagyhirdetések ára: apróhirdetési oldalakon mállm-tersoronként 36 fillér, szövegoldalon 78 fillér.
 A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk

Eddigi gyűjtésünk a bombakárosultak részére: 5250 P

Mult heti lapszámunkban intéztünk felhívást a magyar molnártársadalomhoz, adakozásra szólítván fel annak tagjait a napjainkban legjobban rászoruló bombakárosultak részére. Eddigi gyűjtésünk eredménye: 5.250 P.

Az újabb adományok a következők:

Hullmann Sándor malomtulajdonos, Rácalmás	50 P
M. M. Budapest, gróf Tisza István utca 16. sz.	50 P
Surmann Kálmán malomtulajdonos Lajosmizse	200 P
dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő, Budapest	200 P
vitéz Jeszenszky Imre és Farkass Róbert malombérlők, Mezőtúr	500 P
Barva István malomtulajdonos, Miskolc	1.000 P
Vay András malomtulajdonos, Kisújszállás	2.000 P
Eldőző heti gyűjtésünk eredménye	1.250 P
Összesen:	5.250 P

Ismételten kérjük lapunk olvasótáborát, siessen a segítségnyújtással. A kisebb összegű adományt is szívesen vesszük, attól, akinek nem telik többre.

Itt említjük meg, hogy Vay András budapesti irodájának két tisztviselője is károkat szenvedett a bombatámadás következtében s ezek a tisztviselők külön messzenemő támogatásban részesülnek munkaadójuk részéről.

Lapunk más helyén beszámolunk arról, de itt is megemlítjük, hogy a Magyar Fővárosi Malomegyesület 30.000 pengőt adományozott a bombakárosultak részére. Követendő példaként tárjuk ezt egyéb érdekpéldák elé.

A Magyar Fővárosi Malomegyesület adománya a bombakárosultaknak

A Magyar Fővárosi Malomegyesület április hó 21-én teljes ülést tartott. Napirend előtt dr. Marschall Ferenc m. kir. titkos tanácsos, az Egyesület elnöke, meleg szavakkal parentálta el dr. Holzwarth Ferenc ny. földművelésügyi államtitkárt, az Első Békéscsabai, Miskolci és Debreceni Gözmalom Rt. ügyvezető alelnökét, akivel a malomiparnak értékes, keresztény vezetőségének vált ki az élők sorából. Emlékét a teljes ülés jegyzőkönyvébe foglalta. Ezután a teljes ülés foglalkozott a bombakárosultak ügyével és úgy határozott, hogy a Magyar Fővárosi Malomegyesület a nemes célra 30.000 pengő adományt juttat el. A teljes ülés végül folyó ügyekkel foglalkozott és ezek során elhatározta, hogy az új zsákforgalmi rendelet mielőbbi közrebocsátását az illetékes kormánytényezőknél szorgalmazni fogja.

Kolosváry-Borcsa Mihály sajtókormánybiztosi kinevezése

A Kormányzó Úr Öfóméltósága dr. vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály országgyűlési képviselőt, az Országos Magyar Sajtókamara elnökét „a sajtóval kapcsolatos ügyek, a Magyar Távirati Iroda, valamint a Magyar Telefonhíradó és Rádió Részvénytársaság magyar királyi kormánybiztosának” nevezte ki s részére az államtitkári címet adományozta.

A Budapesti Közlöny április 15-i számában jelent meg a kinevezés. A magyar nemzeti közvélemény megnyugvással látja, hogy ebbe a felelősségteljes, erős akaratot, fanatikus meggyőződést igénylő pozícióba a legmegfelelőbb férfiú került. Az Országos Magyar Sajtókamara elnökének kiváló szakértelmét és hozzáértését felesleges külön kiemelni. Kemény jobboldali magyarsága országszerte ismeretes.

A sajtó vonalán a nagy tisztogató munkát már hivatalbalépése első napján megkezdte. Eltűntek azok a baloldali beállítottságú lapok, amelyekre valóban semmi szükség nem volt s amelyek romboló és lélekmergező munkájukkal eddig is mérhetetlen károkat okoztak.

A tisztogató munka folytatódni fog a közgazdasági sajtó frontján is. Hogy ez a sajtó, illetve ennek nagy része mennyire nincsen átitatva a jobboldali gondolattal és a nemzeti érzéssel, azt a négy héttel ezelőtti események s azok kommentálása igazolta kézzelfogható módon.

Ez az ügynevezett „közgazdasági” sajtó, amelyik olyan mérhetetlenül tudott lelkesedni az „átmenetgazdasági” problémákért, amelyek hónapokon át rágesáldott a Brevidgeterven, egyszerre süket és néma lett, akkor, amikor a magyar nemzet millióinak bizalmát élvező jobboldali kormány úgyszólván az utolsó órában, a legválságosabb helyzetben ragadta meg erős kézzel a kormánykereket. Úgyszólván egyedül voltunk a magyar közgazdasági sajtóban, akik az új kormány uralomrajutása után lelkes meggyőződéssel méltattuk annak jelentőségét, hogy a nemzet egyetemének tényleges bizalmát élvező jobboldali kormány vette kezébe sorsunk irányítását. A csekély kivételtől eltekintve a legtöbb közgazdasági lapnak egyszerű hír volt az új kormány megalakulása. Ezekre a sajtótermékekre, amelyek szemében a nemzet egész életét átforgató, jövődjének utat mutató átalakulás nem több egy blazirtan megirt szürke hírnél, tényleg semmi szükség nincsen. Bizunk abban, hogy az új kormánybiztos figyelme ezekre is ki fog terjedni s a tisztogató munka ezen a fronton is éppen olyan eréllyel és határozottsággal fog megtörténni, mint amilyen eréllyről tettek tanubizonyosságot az eddigi gyors intézkedések.

Örömmel köszöntjük, meleg szeretettel üdvözljük dr. vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkárt és kormánybiztost a jobboldali magyar keresztény malomipari közvélemény nevében!

A zsidóvagyon zárolása — a malomipar szempontjából

A Budapesti Közlöny április 16-i számában jelent meg az 1600/1944. M. E. számú rendelet, amely a zsidók tulajdonában álló vagyontárgyak zárlatát vette, a zsidókat vagyontárgyaik tekintetében bejelentésre kötelezte.

A rendeletet nem ismertjük, egyrészt azért, mert a napisajtó részletesen kommentálta, másrészt azért sem, mert a rendelet tartalma és annak előírásai a zsidókat érdeklik.

Mi a kérdést a magyar keresztény malomipar szempontjából vizsgáljuk! Köztudomású, az, hogy az országban kb. félezer malom áll zsidó tulajdonban. Ezek egy részét — mintegy 100 zsidó tulajdon képező malmot — a három évvel ezelőtti megindított árszabályozás eredményeként keresztény malombérlők tartják üzemben, nagyobbik része mint vámmalom működik a zsidó tulajdonos által üzemben tartva.

A kérdést — véleményünk szerint — két részre kell osztani. Azok a keresztény bérlők, akik évek óta, nehéz viszonyok között tartják üzembe ezeket a malmokat, feltétlenül elsőbbségi igényrel bírnak a kisajátítandó ingatlanra, feltéve természetesen, hogy semmiféle bujtatósi tevékenységet nem folytattak.

A többi zsidó tulajdonban álló malmot sürgősen keresztény malomipari szakemberek kezébe kell juttatni addig is, amíg a zsidóvagyonok sorsa felől végleges döntés történik. Erre megvan a lehetőség. A rendelet 10. §-ának (4) bekezdése intézkedik a „vállalati vezető” kirendeléséről ott, ahol az üzem folytatása közérdekből szükséges.

A vállalati vezetői állás hibátlan betöltéséhez szakértelem és erkölcsi megbízhatóság szükséges. Ezek a kellek megvalósíthatók a szakképzett molnárok ezreinek. Véleményünk szerint ezek közül kell kiválasztani a vállalati vezetőket s elsősorban azokat kellene számításba venni, akik a most dúló világháborúban katonai szolgálatot teljesítettek, ott megrokkantak, vagy megsebesültek.

Ime! Megvilágítottuk a kérdést a keresztény malomipar szempontjából. Ezek után kérjük és várjuk az érdekeltek hozzászólását, széleskörű és alapos vitát a kérdésben.

Szinte unalmas már leírunk: érdekképviseleti feladat lenne ezt az egész kérdést komolyan megragadni, javaslatokat tenni, előterjesztéssel segíteni a kormányzatot közérdekű munkájában. Érdekképviseleti feladat lenne minden erővel arra törekedni, hogy a nagy reformokból a keresztény kisemberek legyen hasznuk immár és ne az Aladároknak.

A Magyar Öskeresztény Malmok Szövetsége portáján azonban mélyeséges csend honol. Nekünk pedig újból kötelességünk felvetni a kérdést: meddig szerepelhet még a fórumon a keresztény vidéki malomipar nevében az az érdekképviseleti vezérkar, amelyik a Hatvani-Deutsch család tulajdonát képező részvénytársasági malmot felvette a Szövetség tagjai sorába, az öskeresztény malmok közé? Fel kell vetnünk azt a kérdést is: mit várhatunk a zsidókérdésben, a keresztény malmok érdekében ettől a vezetőségtől?

A legjobb könyvek legolcsóbb beszerzési forrása

a Magyar Molnárok Lapja kiadóhivatala

Vámfeljegyzési-vámcsere könyv búzára és rozsrá	15 P	Darálási könyv (mindentéle daráláshoz)	5 P
Vámfeljegyzési-vámcsere könyv csak búzára	12 „	Malmi melék munkák könyve (olajütéshez, hántoláshoz stb.)	5 „
Váltsághöteles vámorlések könyve	5 „	Pénztárkönyv	5 „
Gabonaraktárkönyv	5 „	Alkalmazottak fizetési és szabadság könyve	8 „
Örleményraktárkönyv	5 „	Munkás- és bérjegyzék-könyv	8 „
Örlési (malter) könyv	5 „	Malmi munkarend (3 drb. ára kérvénymintával)	3 „
Tárolási könyv	5 „	Munkabérhirdetmény	1 „
Tárolási folyószámlakönyv	5 „	„Az új gabona- és örlési rendeletek” című könyv még néhány példányban kapható	4.50
Az új forgalmiadó rendelet malomipari vonatkozásai c. könyv	8.50		

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14.

A negyedévi időszaki elszámolás

A Gabonaforgalmi Központ 45. számú malmi körlevelében utasította a kereskedelmi őrlésre kijelölt malmokat, hogy az 1944. január hó 1-étől április 30-ig eltelt időszakra vonatkozóan az időszaki elszámolást készítsék el és május hó 5-ig nyújtsák be. Az elszámolást két példányban kell kiállítani: az első példány a Központ III. főosztályához, a második példány pedig a területileg illetékes kirendeltséghez küldendő be.

A mostani negyedévi időszaki elszámolás főleg abban különbözik a december végével elkészített félévi időszaki elszámolástól, hogy az egyes táblázatok első sorába most már be kell írni az előző elszámolásban feltüntetett eredményeket (ilyen áthozat decemberben nem volt, mert az volt az év első időszaki elszámolása) és ezekhez az eredményekhez hozzá kell adni az 1944. első évnegyedéről szóló adatokat, amelyek a táblázatok második sorába kerülnek.

Az időszaki elszámolás kitöltésénél változatlanul ügyelniük kell a malmoknak arra, hogy a gabonasúly fogalma alatt nem az őrlésre való átadott gabona mennyiségét kell kimutatni, hanem a gabonavásárlási utalvány névértékét, tehát a raktári gabonamennyiséget az útközi és egyéb súlyhiánnyal növelve kell felvenni. Ez vonatkozik a felőrlött gabonamennyiségre éppen úgy, mint a fel nem őrlött gabonakészletre. Ez utóbbinál azonban külön rovatban meg kell adni a valóságos gabonarakarék-készletet is. Ugyanebből a megfontolásból kiindulva az őrlékeny kiaknázási százalékokat sem az őrlésre átadott gabonasúlyra, hanem a súlyhiánnyal növelt súlyra kell vetíteni, tehát a malom őrlési könyvében szereplő százalékszámok az időszaki elszámolás kitöltésénél nem használhatók fel. Azokat át kell számítani a feladási súlyra, vagyis az időszaki elszámolásban általában alacsonyabb kiaknázási százalékok fognak szerepelni, mint malom őrlési könyvében.

Idáig rendben is lenne a dolog, mert hiszen mindaz, amit elmondottunk, pusztán számvetési feladat, amelyet a kereskedelmi őrlésre kijelölt malom üzemeltetője nyilván hibátlanul el tud végezni. A probléma ott kezdődik, hogy *búzából legalább 100, rozsból pedig 99% őrléssel* köteles a malom elszámolni, tehát ez az őrléményhányad (mint arra korábbi cikkeinkben már rámutattunk) az őrlésre átadott gabona súlyához képest 100,5, illetve 99,5%-os

átlag kiaknázást kíván meg. Valóban nem tudjuk, hogy a vidéki kereskedelmi őrlést végző malmok ezt az átlageredményt el tudják-e érni, még kevésbé tudjuk, mi legyen a malom sorsa akkor, ha az átlageredményt tényleg nem érte el, *amire főleg a rozsnál igen nagy a valószínűség.*

A Gabonaforgalmi Központ körlevele szerint nem fogadható el az a hivatkozás, hogy a 129.500/1943. K. M. számú rendelet, — amely ugyanis előírja a fenti legkisebb elszámolási százalékot, — december 14-én jelent meg és nem visszamenőleges hatályú. A gabona és liszt ugyanis zárolt cikk és ha a malmok, — folytatja a Gabonaforgalmi Központ, — január 1-e után 100%, illetve 99% őrléményt képesek előállítani, akkor ugyanezt a mennyiséget állították elő január 1-e előtt is, amely mennyiséggel, mint zárolt cikkel, teljes mértékben tartoznak elszámolni. Ennek az okfejtésnek a logikája hibátlan. Ha a malom január 1-e után tud 100, illetve 99% (helyesen 100,5, illetve 99,5%) őrléményt kiaknázni, azt nyilván megtehetette január 1-e előtt is. Nem azt akarjuk tehát aggályainkkal kifejezésre juttatni, hogy a malom a lisztet, mint zárolt cikket vonja el a Gabonaforgalmi Központtal való elszámolás elől. Ez súlyos közellátási bűncselekmény lenne, ami semmiféle védelmet nem igényelhet.

Eppen arról van azonban szó, amikor a malom az átlagosnál magasabb súlyhiány, vagy a gabona gyengébb minősége, vagy szerényebb műszaki felkészültsége miatt nem képes az előírt összes kiaknázásra eljutni. Ha a három ok közül bármelyik, vagy azok közül egyik vagy másik együttesen erre az eredményre vezet, a malom eljárása jöhiszemű és meggyőződé- sünk szerint nem vonhat megtorlást maga után.

Ezt a szempontot ajánljuk illető tisztelettel a Gabonaforgalmi Központ figyelmébe, a malmoknak pedig csak azt a tanácsot adhatjuk, hogy ha tényleg teljes jöhiszeműséggel és tiszta lelkiismerettel ilyen kiaknázási hiánnyal állnak szemben, az okokat férfias nyíltsággal tárják fel a Gabonaforgalmi Központ előtt. Olyan gazdasági lehetetlenülést jelentene ugyanis ez a tényállás, amelynek elismerése elől a Gabonaforgalmi Központnak higgadt- ságról és tárgyilagosságról ismert vezetősége nem fog elzárkózni.

Jelentsük a háborús károkat a Gabonaforgalmi Központhoz

A Gabonaforgalmi Központ 46. számú malmi körlevelében felhívja a kereskedelmi őrlésre kijelölt malmokat, hogy a légitámadások, vagy esetleg egyéb háborús események következtében előállt *esetleges üzemzsintról és a bekövetkezett kárról* haladéktalanul tegyenek a Központhoz jelentést. A jelentésnek a következő szempontokra kell kiterjednie:

- milyen természetű háborús esemény következett,
- milyen károk keletkeztek,
- az üzem tovább folytatható-e,
- a malomtelepen mennyi emberi táplálkozásra alkalmas gabona- és lisztkészlet van,
- az esetleges bombatámadás következtében mennyi gabona és mérven sérült meg.

A jelentést rövid úton is és írásban is elő

kell terjeszteni. A rövid úton való előterjesztésnek a szóbeli közlés, vagy a telefon a módja. A jelentés benyújtása azért rendkívül fontos és sürgős, mert a bombatámadás következtében részben megégett vagy megsérült gabona a legtöbb esetben még értékesíthető s így a malom a közellátási érdekekkel együtt saját anyagi érdekeit is megvédi.

A jelentés beérkezése után a Központ haladéktalanul megadja a malmoknak az utasítást a további eljárásra és a megsérült áru megmentésére.

A legjobban mutatja a gyors eljárás fontosságát az a közismert tény, hogy a multkori budapesti légitámadás következményeit csaknem teljesen sikerült a megsérült kenyérgabonamennyiséget illetően elhárítani.

Alkalmazott vásárlása nem jogosulatlan iparúzés

A Kihágási Tanács másodfokú ítéletet megváltoztatja és terhelte az ellene emelt vád és jogkövetkezményei alól a Rbsz. 155. §-ának 1. pontja alapján felmenti. Így határozott a Kihágási Tanács, mert az alsófokon eljárt rendőri büntetőbírók a terhelte bűnösségének megállapításával jogszabályt sértettek.

Terhelte az alsófokon eljárt büntetőbírók az alapon mondták ki bűnösnek, hogy Tiszánána községben 941. évi október hó 3-án iparendély nélkül terményárut vásárolt.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter által elrendelt póteljárás adataiból megállapíthatóan azonban terhelte a terményárut nem saját számlájára, hanem cégének megbízásából, annak részére vásárolta, amely cég a vádbeli időpontban az említett cikkekkal kereskedés gyakorlására jogosító iparigazolvánnyal rendelkezett. Mivel pedig minden kereskedőnek joga van az üzletkörébe tartozó árucikkeket akár személyesen, akár alkalmazottja útján a törvényes rendelkezések korlátai között — az ország területén bárhol beszerezni, az adott esetben terhelte, mint az iparjogostávánnyal rendelkező cég igazolt al-

kalmazottját, a szóbanlevő kihágásban bűnösnek kimondani nem lehet, miért is őt bűncselekmény hiányában fel kellett menteni. — (7.288/1943. kih.).

Érdekes és annak idején sokat vitatott kérdést döntött el — kissé későn ugyan, két és fél év múlva — a Kihágási Tanács fenti ítélete. Jól emlékszünk az 1941. évi őszén, amikor Hombár fő- és albizományosként vásároltak a malmok és gabonakereskedők, igen sok panasz hangzott el, hogy az alsóbbfokú közigazgatási hatóságok még azoknak a bizományosoknak a működését is akadályozták, akik ki voltak jelölve, de idejében nem kaptak arcképes igazolványt. A közellátásügyi miniszteriumnak kellett közbelépni és a járási főszolgabírókat utasítani, hogy átmenetileg albizományosi szerződést is fogadjanak el a gabonavásárlóktól igazolásként. Igen sok feljelentés, jogosítástól való megvonás volt a következménye annak, hogy az alsófokú hatóságok a vonatkozó rendeleteket rosszul értelmezték.

Uj zsákkölcsöndíj rendelet

A közellátásügyi miniszter IL.200/1944 K. M. számú rendeletével újból szabályozta a zsák- és ponyvakölcsönzők, valamint ezzel foglalkozó kereskedők által felszámítható kölcsöndíjak összegét és azt darabonként és naponként 3,5 fillérben, viszontkölcsönző kereskedővel szemben 3 fillérben állapítja meg. A kölcsöndíjak a rendes használat, illetőleg a természetes kopás következtében szükségessé vált javítás költségeit is magukban foglalják.

A kölcsönvevő által vissza nem adott zsákok ellenértékét a rendelet textilit zsáknak 9, tiszta rostszáknál 15 pengőben állapítja meg darabonként.

A zsák- és ponyvakölcsönzők kötelesek minden naptári félév utolsó napján készletükről leltárt felvenni s azt egy példányban a közellátási Hivatalhoz beküldeni. Az előző leltárral szemben fennálló esetleges esökkenést indokolni kell.

Intézkedik a rendelet a ponyvák kölcsöndíjáról is és a 96 m² terjedelmű ponyva kölcsöndíját naponta 3,50 P-ben állapítja meg. Egyéb méretű ponyva kölcsöndíját a 96 m² nagysághoz képest arányosan kell megállapítani.

A rendelet nem vonatkozik a honvédség által igénybevetett zsákokra és ponyvákra és 1944. április 9-én lépett hatályba.

**SZÍVÓGÁZMOTOROK
FA-, FASZÉN- ÉS
BARNASZÉN-
TÜZELÉSRE
DIESELMOTOROK
ÁTALAKÍTÁSA
MOTOR- ÉS GÉPGYÁR
ZOLNAY, MARTOS ÉS HERZ
BUDAPEST, XIV., ERZSÉBET KIRÁLYNE-ÚTJA 87. SZ.**

Gyujtómágneseit

szakszerűen garanciával javítjuk, újjáépítjük, vagy ha régi, elavult, **becseréljük.**

TÓTH ÉS STERN

BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 12. SZÁM
Telefon: 428-586

Traktor és autódinamók, mágnesek speciális javító üzeme

PAPIR- ZSÁK

GARANTÁLTAN NÁTRONPAPÍRBÓLI
TALPAS ÉS SZELEPES KIVITELBENI

Papírzsákjainkat cégnyomással is szállítjuk.

Kérjen ajánlatot és próbászakot!

BATES PAPIRÁRU

IPARI R. T.

Budapest, V., Alkotmány-u. 4.

TELEFON: 114-663

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 27.
Tel.: 118-053, 122-436. Sürg.: Kartalok Bpest

Ha jót akar, **DUFOUR** selymet vegyen!

Vámcseretelep a leállított malom helyén

A Budapesti Közlöny április 19-i számában nagyfontosságú rendelet jelent meg arról, hogy a közellátási érdekek veszélyeztetése miatt leállított, vagyis üzemszüneteltetéssel büntetett malom helyén — nyilván a gazdaközönség érdekeinek megóvása és a lisztellátás folytonossága céljából — vámcseretelepet kell létesíteni. Minthogy az új rendelet, amit alább teljes terjedelmében közlünk, nem egyéb, mint a 6.120—1941. M. E. számú rendelet 33. §-ának új bekezdésekkel való kiegészítése, előjáróban közöljük a 6.120—1941. M. E. számú rendelet 33. §-ának eddig is érvényben volt (1) és (2) bekezdéseit:

„(1) Ha a közellátási miniszter, illetőleg a pénzügyminiszter megállapítása szerint a malom vagy őrlésművelő üzem eljárása vagy mulasztása, a jelen rendelet és a jelen rendelethez kapott felhatalmazás alapján kiadott rendelet rendelkezéseire figyelemmel, a közellátás érdekeit veszélyezteti, a közellátási miniszter a pénzügy- és az ipariügyi miniszterrel egyetértve — a kihágási eljárástól függetlenül — az üzem ellenőrzése végett, az üzem költségére állandó ellenőrző közeget rendelhet ki vagy a malmot a kereskedelmi vagy vámörlesztés végett, illetőleg a lisztellátástól vagy a csereörléstől, az őrlésművelő üzemet pedig mindennemű őrlésművelő üzemétől és árusításától eltilthatja, esetleg a malom és az őrlésművelő üzem teljes szüneteltetését is elrendelheti.

(2) Ha a közellátási vagy pénzügyi hatóság az előbbi bekezdésben említett valamely rendelkezés alkalmazását valamelyik malommal vagy őrlésművelő üzemmel szemben indokoltnak találja, annak elrendelése végett szolgálati úton a közellátási miniszterhez kell részletesen indokolt javaslatot tenni.

Ezekután világossá válik olvasóink előtt a most megjelent új rendelet, amelynek teljes szövege a következő:

„A m. kir. minisztérium 1510—1944. M. E. számú rendelete a gabona és tengeri kiörlésének, a kenyérszításnak és a liszttel való takarékos gazdálkodásnak szabályozásáról szóló 6.120—1941. M. E. számú rendelet kiegészítése tárgyában.

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939. II. t. c. 112. és 212. §-ában, valamint az 1942. XIV. t. c. 28. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli

1. §.

A 6.120—1941. M. E. számú rendelet (R. T. 1941. évf. 2.029. I.) 33. §-a az alábbi (3)—(7) bekezdésekkel egészítették ki:

(3) Valamely malom üzemének szüneteltetése esetében a közszükséglet zavartalan ellátásának biztosítása céljából — ha a városban (községben) nincs más vámörlesztő malom, vagy ha van, de a lakosság vámörlesztését megfelelően ellátni nem képes — az üzemszünetelés foganatosításával egyidőben vámcseretelep felállításáról kell gondoskodni. Ebből a célból a közellátási kormánybiztos az illetékes pénzügyigazgatóság útján kijelölteti azt a malmot, amelynek üzembentartója köteles abban a városban (községben) vámcseretelepet felállítani, amelynek területén az üzemszüneteltetésére kötelezett malom van.

(4) A kijelölt malom által felállított vámcseretelepre az 500—1942. P. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1942. évi június hó 14-i 134. szám) 39. §-ának (2) és (7) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a vámcseretelep üzembentartóját követő hónap első napjától számított egy évig nem kell alkalmazni. Az őrlési díjra a 111.000—1943. K. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1943. évi június hó 23-i 139. szám) 24. §-ának (3) bekezdése helyett a 24. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók.

(5) A kijelölt malom köteles a vámcseretelepet a kijelölt határozatban megállapított napon üzembe helyezni és akként üzemben tartani, hogy a vámcseretelep az üzemszüneteltetésre kötelezett malom tevékenységét — a szükséghez képest — teljes mértékben pótolja.

(6) A vámcseretelep üzembentartóját követő hónap első napjától számított egy évig nem kell alkalmazni a kijelölt malom üzembentartóját csak abban az esetben lehet a vámcseretelep működésének megszüntetésére kötelezni, ha közellátási bünteslekményekért jogerősen elítélték vagy adócsalást követett el.

(7) A (3)—(6) bekezdésben foglalt rendelkezéseket a közellátási miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve a közellátás biztosítása céljából a szükséghez képest módosíthatja vagy kiegészítheti.

2. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő a malommal az üzembentartója, aki a kijelölés ellenére a meghatározott helyen vagy határon belül vámcseretelepet nem állít fel vagy a vámcseretelepet elfogadható ok nélkül megfelelő módon üzemben nem tartja.

(2) A pénzbüntetésre az 1928. X. törvény-cikk rendelkezései az irányadók azzal az eltéréssel, hogy a pénzbüntetés legmagasabb összege az 1939. II. t. c. 212. §-ának (1) bekezdésében meghatározott mértékig terjed.

(3) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntetőbírósnak hatáskörébe tartozik. Szakminiszternek az 1929. XXX. t. c. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezések alkalmazása szempontjából a közellátási minisztert kell tekinteni.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1944. évi április hó 17-én.

SZTÓJAY DÖME s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A rendelet szövegében utalás történik arra, hogy az 500—1942. P. M. számú rendelet 39. §-ának (2) és (7) bekezdéseit az új rendelet alapján üzembentartott vámcseretelepre egy évig nem kell alkalmazni. Az 500—1942. P. M. számú rendelet 39. §-ának (2) bekezdése arról intézkedik, hogy a vámcseretelepen végzett cserélés alkalmából tisztítás címén nem lehet levonást végezni, tehát a tisztítatlan gabonáért ugyanannyi százalék őrleményt kell kiszolgáltatni, mint ahány százalék kerül a malomtelepen tisztítatlan gabonáért kiadásra. A (7) bekezdés viszont a vámcseretelep felállításának engedélyezésénél követendő eljárást szabályozza (az illetékes forgalmi adóhivatal útján a pénzügyminiszterhez címzett beadvány, amelyhez csatolni kell az érdekelt közszéki képviselőtestület határozatát és a járási főszolgabíró, valamint az illetékes kerületi iparfelügyelő pártoló véleményét). Az új rendelet intézkedéseiből okszerűen folyik, hogy ezt a nehézkes eljárási módot itt nem kell alkalmazni, hiszen hivatalból történik intézkedés a cseretelep felállítására nézve.

Az új rendelet arra is utal, hogy az őrlési díj tekintetében a 111.000—1943. K. M. sz. rendelet 24. §-ának (3) bekezdése helyett a 24. §. (2) bekezdése a mérvadó. Ez lényegileg ugyanazt jelenti, mint az 500—1942. P. M. számú rendelet 39. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezések hatálytalansítása, vagyis azt, hogy az új rendelet alap-

ján működő cseretelepen igenis szabad tisztítási hulladékot levonni (úgy, mintha a csere magán a malomtelepen történnék), vagyis a kiszolgáltatási százalék a tisztítási hulladékkal csökkentett súlyhoz igazodik.

A rendelet nagyjelentőségű a malomipar szempontjából; jelentősége főleg az, hogy módot ad a kormánynak a vámörlesztés fokozott ellenőrzésére és a visszaélést elkövető malom szigorúbb üldözésére. Igen jól tudjuk, hogy a szabálytalanul működő malmot apróbb pénzbírsággal nem lehet észreteríteni; erre egyedül az üzemszünetelés a hatásos fegyver. Ezt a fegyvert a hatóság azonban csak akkor alkalmazhatja, ha ugyanakkor gondoskodás történik az ellátás folytonosságáról. Ez röviden mondva az új rendelet célja.

A magunk részéről örömmel üdvözljük az új rendeletet, hiszen a háború első napjától fogva következetesen vallottuk, hogy a vámörlesztés egyetemes erkölcsi tekintélyét csak úgy tudjuk képviselni és megvédeni, ha a magunkról megfélemlített malmokat kiküszöböljük a legősibb és legmagyarabb iparág sorából. Aki vétkes, annak büntetése legyen szigorú és kérelhetetlen.

De ezután viszont szünjenek meg a divatos általánosítások és álljon helyre a magyar vámörlesztés közéleti tekintélye, mert tudjuk, hogy a túlnyomó többség a háborús közellátási feladatokat áldozatos szellemben, komoly lelkiismeretességgel és a jogszabályok legpontosabb követelésével látja el.

Bevezetik a tanoncok képességvizsgálatát

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara előterjesztést tett az ipariügyi miniszternek arra, hogy az iparostanonok képesség- és tehetségvizsgálatot intézményesen szervezzen meg. Az ipariügyi miniszter a Kamara kérésének helytadott és akként intézkedett, hogy minden egyetemi városban iparostanonok képességvizsgálóintézetet állít fel, ahol a vizsgálat céljára megfelelő helyet és szakembereket bocsát rendelkezésre.

A terv természetesen az, hogy minden kamarai székhelyen legyen képességvizsgálóintézet. Azonban amíg ez keresztül nem vihető, addig a jelentkező tanoncokat vizsgálatra a legközelebbi intézethez utalják. A tehetség- és képességvizsgálat alá vetett tanoncoknak a vizsgálat eredménye alapján ajánlanak ipari pályát, ezáltal elősegítik, hogy a pályaválasztó tanonc testi és szellemi képességének megfelelő iparosnak menjen és ezzel a jól képzett és megfelelő iparosgárdát növelje.

Speciális kazánrepedés- és maródáshegesztések

Malomipari gépek, traktor- és autöhengerek, hengerfejek, főtengelyek stb. hegesztése

CSILLAGH és .WOLF „Elektrohegesztő-Ipar”
UDAPEST, XIII., HUBA-UTCA 5/A. TELEFON: 490-317

WOLFNER

GÉPSZÍJ

VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

Ipari porbetegségek

Irta: dr. Lerch Jenő, OTI orvos-segédtitkár. (Befejező közlemény).

A silicosis hazánkban. Hazánkban a silicosis kártalanításra jogosító foglalkozási betegség. Az 1927: XXI. t. c. 70. §-a alapján kibocsájtott 7600-1936. M. E. számú rendelet a baleseti kártalanításra jogosító betegségek közé sorolja a tüdőgümőkorról járó, vagy anélkül silicosis, amennyiben az a halálnak, vagy a keresékeptelenségnek döntő oka. Az OTI a foglalkozási betegségekkel, így a silicosisal is veszélyeztetett munkavállalók ambulans kivizsgálását, gyógykezelését és az ipari betegségek egyéni megelőzésére irányuló gyakorlati intézkedéseit az Intézet központjában létesített Iparegészségügyi Vizsgáló Alommás keretében bonyolítja le. A silicosis elterjedtségére vonatkozó statisztikai következtetések kiindulópontja E. L. Collis a silicosis statisztikai jellegzetességét meghatározó alapvető megállapítása volt. Collis évekre terjedő tanulmány alapján kimutatta, hogy míg a legtöbb foglalkozásban a légzőszervi betegségek, különösen a tüdőgümőkór által okozott halálozás kulminációs pontja, amint az különben is köztudomású, az 50. év alatti korban van, addig vannak bizonyos foglalkozások, amelyekben éppen fordítottan a légzőszervi halálozás túlsúlya az ötvenedik éven túli életkorra esik. Feltűnő volt, hogy az előrehaladott korban a légzőszervi megbetegedések okozta halálozás túlsúlya az 50. éven túli életkorra esik. Feltűnő volt, hogy az előrehaladott korban a légzőszervi betegségek okozta halálozás magasabb arányszáma csupán azokkal a foglalkozásokkal kapcsolatban volt észlelhető, amelyek kifejezetten a silicosis lehetőségét vonják maguk után. Collis ebből arra következtetett, hogy idősebb korban a magasabb légzőszervi halálozást voltaképpen a silicosis okozta, ez a betegség ugyanis egyéb légzőszervi betegségekkel, különösen a tüdőgümőkorról ellentétben, hosszúra tartó utánrendszert az 50. éven túli korban vezet halálhoz. A Collis-féle feltevést szem előtt tartva, Pacséri Imre 1939-ben három hazai bányatelepen végzett vizsgálatokat. Kutatásainak eredményeként megállapította, hogy a pécsi bányatelepen, szemben a tatabányai és salgótarjáni állapotokkal, az idősebb korosztály magasabb halálozási arányszámait a silicosisal kell összefüggésbe hozni, helyesebben azzal, hogy a tüdő- és tüdőfagulás diagnózissal, mint halálokkal elkönyvelt halálesetek egy részét valójában az idősebb korban halálhoz vezető silicosis okozta. Szerinte ennek az a magyarázata, hogy a pécsi-mecseki vidéki bányákban a meddőközet kovavártartalma 50-60 százalék körül mozog és emellett a munkahelyen uralkodó magasabb hőmérséklet folytán a közet nagyon száraz és könnyen porosodik. Kétségtelen, hogy más bányavidékek köze is tartalmaz szabad kovavavat, de a bennük lévő siliciumoxid messze nem éri el a mecseki bányák közetének kovavártartalmát s emellett a közet helyenkint annyira víztiszta, hogy a nedvesség teljesen leköti a kovavavat másfelől pedig megakadályozza azt, hogy nagymennyiségű szálló kőpor képződjék. A statisztika és közzétartott megállapításokat megerősítették a klinikai és röntgenvizsgálatok. 398 bányamunkás vizsgálata alapján megállapítható volt, hogy a silicosis megbetegedések arányszáma a pécsi bányában 6.8 százalék, egybevéve mindössze 4.5 százalék. Az egyéb ipari foglalkozásokban dolgozók közül az OTI Betegségmegállapító Állomásán 1939-ig 269 munkás esett át klinikai vizsgálaton. Ezeknek a vizsgálatoknak eredménye azt mutatta, hogy nálunk a silicosis nem gyakran, hanem éppen ellenkezőleg, igen ritkán fordul elő. A megvizsgált munkavállalók számára viszonyított arányszám mindössze 1.1 százalékos megbetegedési arányszámot mutatott. Pacséri Imre ennek okát részben a felhasznált anyagok vegyi összetételével, részben pedig a munkakörülményekkel összefüggésben magyarázza. Kőbányáinkban ugyanis a szabad kovavártartalmú közetek (andezit, trachit, bazalt, főképp pedig gránit, sienit, kvarc és kvarcit) termelése és így további ipari feldolgozása is egészen kisarányú. A szórványos előfordulás fontos oka aztán, hogy a szóbanlevő iparágakban foglalkoztatott munkások igen gyakran változtatják a foglalkozásukat.

A tüdőporosodások közt a silicosishoz a legközelebb álló körkép az asbestosis, amely asbestporok hatására keletkezik. Az asbest sokféle változatban fordul elő a természetben. Legismertebb formája a MgSiO₃ (Hornblende) és a H₂Mg₃Si₂O₈ (serpentin). A különbözőséget a fémoxydtartalom változatossága okozza. A magnézium, calcium, aluminium, vas és 40-50 százalékban kötött kovavavat tartalmazó asbest porrészecekből, 20-70 mikron hosszú és 10-20 mikron széles, hegyes kristályból a tüdőben a szövetnedv oldó hatására lassan, fokozatosan mind több és több kolloidális kötött kovavav szabadul fel. A betegség kb. 5-10 év alatt fejlődik ki. Kezdetben légszűrés nehézség, köhögés, felkörösés, majd mindinkább fokozódó légszomj, rosszabbodó közérzet, fáradtság, bágyadság, végül is teljes munkákeptelenség a tünetek. A betegség lényege kötőszöveti tüdő-

gyulladás és hegesedés, később mellhártyalenővésekkel szövődő hörgőtágulás. A röntgenkép kezdetben igen halvány hálószerűen összefüggő foltozottságot mutat, különösen az alsó lebenyekben, a betegség előrehaladásával ez a jellegzetes foltozottság mindjobban erősödik és a tüdőkapu is heges, erősen ágazatos lesz. Gyakran szövődhetik az asbestosis tuberkulózissal.

Közvetett porhatás. Közvetett, indirekt porhatás, amikor a porlaktó káros anyag belélegzéssel, lenyeléssel, vagy a bőrön keresztül szervezetbe jut, közvetlen hatás útján, vagy anélkül felszívódik és kémiai mechanizmus folytán fontos szervek megbetegítésével az egész szervezet károsodását, mérgezését idézi elő.

Ipari mérgezések. A legismertebb és legelterjedtebb ipari mérgek az ólom-, arzén-, benzol-, szénhidrogének stb. gyakran okoznak ilyen közvetett porhatás útján mérgezést.

Allergiás betegségek. Indirekt porhatásnak vehetők az egyéni hajlamosság, allergiás érzékenységi állapot következtében fellépő, bizonyos porlaktóknak belélegzett organikus növényi eredetű anyagok hatására keletkező bőr, nyálkahártya, idegrendszeri és tüdőtünetek, amilyen pl. a virágpollenek pora által okozott ideges asztma, vagy az iparegészségügyi szempontból nagyobb jelentőséggel bíró ricinusasthma. Ezt az állapotot a ricinusmag porának belélegzése váltja ki. Az ilyen állapot jellemző tünetei a légutak nyálkahártyájának és a kötőhártyának erős duzzanata, vérbősége, gyulladása, a legkisebb hörgőcskék görcsös összehúzódása. A beteg gyakori tüszentési inger, nagyfokú könnyezés, szemviszketés, köhögési inger és nehézlégzés kínozza. Tudományosan még nem tisztázott kérdés, hogy ezt az állapotot csak az egyéni érzékenység, allergiás egyének kaphatják meg, vagy bizonyos idő múltán mindenki, aki a kérdéses anyaggal foglalkozik, hajlamosá válik.

A porbetegségeket ismertető rövid hatástani összefoglalásom keretében nem volt célom a gyógykezelés és megelőzés fontos kérdéseit ismertetni. Eről csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a legtöbb betegség, így különösen a foglalkozási betegségek, igen gyakran már fiatalon, idő előtt megrokkantathatják a dolgozó embert, s ezért minden gyógyításonál fontosabb a megelőzés. A megelőzés irányja kettős: egyéni és közösségi. A dolgozónak meg kell ismernie mindazt az ártalmat, ami munkája közben érheti, ezért úgy a munkahelyen, mint azon kívül is, a szükséges óvintézkedések betartásával és egészséges életmóddal törekedjenek arra, hogy a bajokat elkerülje. A munkaadók és a dolgozó népség egészségét védő hatóságok intézmények közösségi feladata pedig, mindent megtenni abban az irányban, hogy a dolgozó társadalom kellő felvilágosítást, orvosi segítséget és tanácsot, valamint minden olyan lehetőséget megkapjon, amelynek segítségével egészségét megőrizheti, a bajokat elkerülheti.

Elvállalja:

Diesel, szívógáz-, benzínmotorok javítását, új hengerfejek, dugattyúk és gyűrűk készítését, szerelését, személy- és teherautók javítását, traktor, henger és főtengely csiszolását,

malomgépek szakszerű javítását

szürkevasöntvények leöntését és megmunkálását, autogén- és villanyhegesztést, mezőgazdasági eszközök, ú. m.: szekerek, ekék, boronák, lókapák, stb. gyártását.

Lábassy-féle Mezőgazdasági Ipar és Gépgyár Rt.

Törökszentmiklós. Alapítva 1848.

AZ EMAG GAZDASÁGI GÉPGYÁR R. T. KÖTELEKÉBEN.

Bombakárosultak figyelmébe

Lapunk más helyén foglalkozunk a Gabona-forgalmi Központ 46. számú malmi körlevelével, melyben felhívja a kereskedelmi örléssel foglalkozó malmokat arra, hogy a legítamadás, vagy esetleg egyéb háborús cselekmények következtében előállott károkról a központnak tegyenek jelentést.

A bombázásból eredő károk megtérítésével kapcsolatban a **Biztosító Intézetek Országos Szövetsége** is felhívja a biztosított felek figyelmét arra, hogy a bombázásból eredő károk megtérítése az 1920/1943. M. E. számú rendelet értelmében állami feladat. A bombázásból eredő kárigényeket tehát nem a biztosító társaságoknál, hanem az **előjáróságnál kell bejelenteni.**

A bombázásra, kiűrésre és egyéb okokra tekintettel felkérjük a kárbiztosító feleket, hogy ha lakcímkük megváltozik, új lakcímküket, ha pedig biztosított vagyontárgyaikat egészben vagy részben más helyre szállítják, a teljes biztosított összegből az elszállított vagyontárgyakra eső részt, valamint az új tárolási helyet, végül ha a biztosított vagyontárgyai egészben vagy részben megsemmisülnek, akkor a biztosítás teljes, vagy részbeni törlése céljából ezt a körülményt a megsemmisült vagyontárgyak megjelölését és a teljes biztosított összegből azokra eső részt késedelem nélkül jelenték be a biztosítóintézetnek a kötvényszám és az eddigi lakcím feltüntetésével.

Az életbiztosított felek is jelenték be lakcímváltozásukat a biztosítóintézetnek. **A bombázás következtében bekövetkezett elhalálozásoknál az életbiztosítások érvényesek.**

A román gabonaexport-felesleg

Az új német-román kereskedelmi szerződésel kapcsolatban a bukaresti Német-Román Kereskedelmi Kamara az ezévi román gabona-feleslegeket az alábbi mennyiségekre becsüli:

Búzából felesleg	8 millió q
Kukoricából felesleg	9 " "
Rozsból felesleg	1.5 " "
Zabból felesleg	1 " "
Borsóból felesleg	3.5 " "

A német-román kereskedelmi szerződés azonban a fenti mennyiségekre csak egy részét kötötte le a Német Birodalom számára.

A német-román kereskedelmi szerződés az alábbi Németországba szállítandó kontingenseket állapítja meg:

Búzából	2,000,000 q
Kukoricából	300,000 "
Rozsból	700,000 "
Zabból	500,000 "
Borsóból	2,500,000 "
Babból és lencséből	200,000 "
Lisztből	50,000 "

A németek részére le nem kötött és rendelkezésre álló jelentős felesleg lehetőséget tesz Románia részére, hogy mezőgazdasági feleslegeiből más államokba is exportálhasson (pl. Svájcba, Finnországba, stb.). Ugyanez a kereskedelmi szerződés keretében Németország havi 20,000 tonna áru területén való átszállítását biztosította Svájc felé (Transit) és a transit-úterért kapott svájci frankot maradéktalanul Románia rendelkezésére bocsátja.

Az említett agrártermékek ellenében Németország Romániának nagy mennyiségű mezőgazdasági gépet szállít. Ugyanakkor a román gépipar is jelentős mezőgazdasági gépgyártó programot dolgozott ki. Ismeretes, hogy Romániában már ezévi is rekord-eredményekkel dicsekedhetik a mezőgazdasági termelés. Különösen szembetűnőek a hektárokról eső átlageredmények jelentős emelkedései. A kitűnő eredmények a német-román gazdasági együttműködés során intenzívebben alkalmazott gépi termelés, a fokozott műtrágyázás és talajjavító műveletek folyamánai.

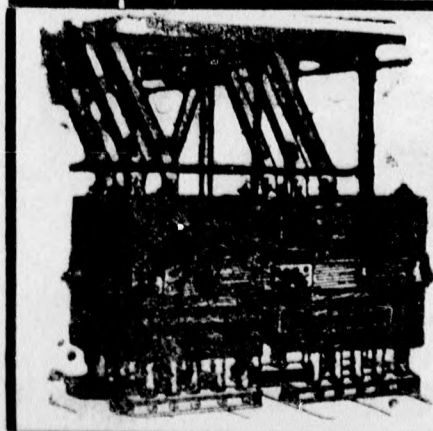
Az összes

rendeletszerű könyvek

legjobb kivitelben és így legjutányosabban kaphatók a

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

kiadóhivatalában.

A szabadalmazott Graepel-féle

szabadonlengő siksza

nyugodt és könnyű járása, valamint úgy minőségileg, mint mennyiségileg kiváló teljesítménye által a gyakorlatban a legjobban bevált. Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. — Minden szállítási egy-egy referenciára. Továbbá ajánlja árpakészítő, árpagyöngy- és kölesgyártó gépeit.

Prospektussal, ajánlattal díjmentesen szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítéssel, gép- és rostalemezgyártó,

BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20-30. (Gergely-utca sarok.)

Sürgőnycím: Graepelék, Budapest.

Telefon: 149-073.

Levélcím: Budapest, X. Postafiók 10.

H I R E K

— Gyászír. Dr. Holzwarth Ferenc ny. földmívelésügyi államtitkár, az *Első Békéscsabai Miskolci és Debreceni István Gőzmalom Rt. ügyvezető alelnöke*, folyó évi április 13-án, életének 63. évében elhunyt. Dr. Holzwarth Ferenc hült tetemeit április 15-én helyezték örök nyugalomra a Kerepesi temetőben a malomipar széleskörű részvétele mellett. Az elhunyt hosszú állami szolgálat után, amelynek során számos érintkezése volt a malomipar közgazdasági problémáival, került a békéscsabai malomvállalat élére, s ott kitűnő és puritán egyéniségével biztosította a vállalatnak nemcsak személyi átszervezését, de keresztény közgazdasági szellemben való átalítását is.

— Házassági hír. Maier György okl. gépészmérnök, az *Első Budapesti Gőzmalom Rt.* h. műszaki igazgatója és *Sarkadi Nagy Erzsébet*, április 15-én házasságot kötöttek. Maier György az *Első Budapesti Gőzmalom Pesti Hengermalomtelepének* vezetője, aki az egész vállalat műszaki irányításában is részt vesz.

— Beolvad a Hűvelyes Központ a Gabonaforgalmi Központba. *Jurcsák Béla* közellátási miniszter célszerűségi és takarékosági szempontokból elrendelte a Hűvelyesforgalmi Központ önállóságának megszüntetését. A Hűvelyes Központot a Gabonaforgalmi Központba olvasztják be már csak azért is, mert igen sok közös országos és körzeti kereskedője volt a két központnak.

— Változás a GyOSz vezetőségében. A Gyáripárosok Országos Szövetsége legutóbbi választmányi ülésén dr. *Knob Sándor*, a szövetség vezérigazgatója bejelentette lemondását s ezt a választmány el is fogadta. A magyar gazdasági élet jobboldali közvéleményét nem érte meglepetésként a lemondás, ami természetes következménye volt a közélet minden vonalán beállott változásnak.

— Búzáloglevelek májusi átszámítási ára. A Pénzügyi Központ rendelkezése szerint a búzáloglevelekben folyósított és búzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésének és a búzáloglevelek kamatszelvevényeinek beváltásánál 1944 május havára átszámítási kulcs gyanánt 1 q búza fejében 50 pengőt kell alkalmazni.

— Ahány árucikk, annyi árdragítás. A m. kir. Kúria B. II. 3272—1941. számú ítéletével elvi jelentőségű döntést hozott az árdragító visszaélések ügyében. A vádlott üzletében ugyanannak a vevőnek többféle közszükségleti cikket a hatósági árnál magasabb áron adott el. A Kúria a kereskedőt 3 rendbeli árdragításban mondta ki bűnösnek azzal az indoklással, hogy „*annak megállapításánál, hogy a vádlott hány rendbeli árdragítást követett el, az az irányadó, hogy az árdragítás hányféle közszükségleti cikket lett elkövetve.*” A Kúria döntése szerint tehát az árdragításnál minden egyes közszükségleti cikk önálló tárgy és az a kereskedő, aki több közszükségleti cikket ad el hatósági árnál magasabban, vagy többféle közszükségleti cikket követel a hatósági árnál magasabb árat, annyi árdragítást követ el, ahányféle közszükségleti cikkről szó van. Ilyen esetekben az árdragító büncselekményeknek „*anyagi halmazata*” létesül, ami azt jelenti, hogy a bíróság a vádlottat többrendbeli büncselekményért ítéli el.

— Film a német beszolgáltatási kedv fokozásának szolgálatában. A Nagynémet Birodalomban a beszolgáltatásokat ez évben ú. n. *Hofkarte* intézménye alapján igen igazságos módon és pontosan bonyolítják le. A beszolgáltatási készség fokozására a kormány az elmúlt március hónapban propaganda-filmeket készített s e filmekkel a beszolgáltatási hajlandóság fokozását igyekeznek elérni. E filmekben bemutatják a gazdáknak, hogy milyen fontos a hadsereg és a népközösség számára, ha a beszolgáltatási kötelezettségeiknek pontosan eleget tesznek. Külön filmek készültek a gabonatermelés, gabonabetakarítás, eséplés, gabonatisztítás, őrlés, stb. folyamatairól. Valamennyi film hangsúlyozza a termelés fokozásának háborús gazdasági jelentőségét. E filmekről — mint a *Völkischer Beobachter* közli — nagyszámú másolatokat készítettek és minden egyes német faluban le akarják vetíteni.

— Több mint 6000 árdragítási ügy a budapesti Valutaügyszégen. Az 1943-ban budapesti ügyészégen árdragítási ügyekben folytatott nyomozások és eljárások száma 6100 volt, ami több mint százszázalékkal haladta meg az előző esztendőben folyamatba tett ügyeket. A folyó hó 20-án életbelépett új árdragítási törvény célja, hogy súlyosabb büntetési tételek kiszabásával elejét vegyék az évről-évre több üzletet lebonyolító fekete piaci forgalomnak.

— Spanyolországban is bevezették a kötött gabonaforgalmat. Mint a *Rivista degli economisti*-ből értesülünk, Spanyolországban is bevezették a kötött gabona- és rizsgazdálkodást. Rendeletileg szabályozták a gabona- és rizszeszolgáltatásokat. E cikkeknek forgalmát a *Spanyol Állami Gabonaforgalmi Hivatal* monopolisztikusan intézi. A termelés fokozása céljából a kormány egyéves termelési kölcsönöket nyújt a gabona és rizstermelő gazdáknak és a hatóságilag előírt mennyiségben felül beszolgáltatott tételeket magas felárakkal (prémia) jutalmazza. Míg békeévekben a délamerikai latin testvérállamokból bőven ömlött a gabona az Ibér-félsziget felé, addig a háborús forgalmi korlátozások, a hajóterhiány, nemkevesebb az angolszász szövetséges hatalmak politikai nyomása következtében foganatosított szállítási korlátozások, súlyos élelmiszeri problémák elé állították Spanyolországot. A spanyol kormány most úgy látszik, saját nemzetgazdasága fegyvereivel igyekszik lazítani erősen függő és kiszolgáltatott helyzetét.

— Japán erőfeszítések a búzatermelés fokozására. A japán földművelésügyi minisztérium egyik legújabb rendelete értelmében minden gabonatermelésre alkalmas területet elsősorban is búzával és rizzzel kell bevetni. Azokat a területeket pedig, amelyek az éghajlati vagy a talajösszetételei viszonyai miatt búza és rizs termesztésére nem alkalmasak, burgonyával kell bevetni. Egyébként március havában Japánban is kötelezően előírták burgonyának a kenyérsütéshez való felhasználását.

— Hűsleges előfizető. Egyik zalamegyei hadbavonult előfizetőnk felesége írja a következő sorokat: „Tisztelt Szerkesztő Ur! Kérném, szíveskedjék a lapot ide, az alant írt címre küldeni. Szegény férjem nincsen itthon, de azért én felejtethetnem hű olvasója maradok a lapnak.” Nem tagadjuk: jól esik az őszinte ragaszkodásról tanúskodó sorokat leírunk.

— Felszámol a „Schmidt és Császár Adai és Moholi Malmok kft.” A Schmidt és Császár malomvállalat bácskai érdekeltsége: a Schmidt és Császár Adai és Moholi Malmok kft. legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta a vállalat felszámolását. A felszámoló *Höflinger Nándor* és *Kováts Ferenc*, a kft. ügyvezetői lettek.

— Nagy búzahiány Peruban. Peru elmúlt évi gabonatermése katasztrófálisan rossz volt. A rossz termés következtében lényegesen csökkentették a liszt és kenyérfejadagokat. A fogyasztás radikális csökkentésével sem sikerült azonban a gazdasági évet kihúzni. A nagy hiányon a kormányzat úgy kíván segíteni, hogy Argentínának búza ellenében szentet szállít.

— Csökkentették az élelmiszeradagokat Svájcban és Portugáliában. Április 1-től kezdve Svájcban csökkentették a tej, vaj és sajt adagokat. Ugyancsak csökkentik a fejadagokat Portugáliában is, ahol főleg kenyérré vonatkozik a fejadag leszállítás.

— Bejegyzett malomvállalatok. Az újvidéki törvényszék bejegyezte a „Dr. Bay Béla malomlétele Óbecsén” malomvállalatot. A vállalat ügyvezetői dr. *Binder Raoul* és dr. *Binder Raoulné*. — A szegedi törvényszék a „Jung Szilveszter hengermalom, Apátfalva” céget bejegyezte.

— Alapszabálymódosítás. „Keresztény Malomszövetkezet” magyarkanizsai cég módosította alapszabályait. A vállalat alaptőkéje a tőkés által befizetett 20 P névértékű részjegyekből áll. A kilen tagú bizottságba új tagokként beválasztottak: *Boda Dezső*, *Fejős János*, *Kollár István*, *Raffay Kálmán* és *Szommer Károly*. Az alapszabálymódosítás során a vállalat töröltette a régi szerb szöveget.

— Malomközgyűlés. *Kiskunmajsai Gőzmalom Rt.* évi rendes közgyűlését 1944 április 26-án d. e. 9 órakor tartja Budapesten, V., Vilmos császár út 36—38. szám alatt. — *Vág-sellyei Múmalom és Aramfejlesztő Telep Rt.* közgyűlését 1944 április 23-án tartja Vág-sellyén.

— Felhívás. „Éva Hengermalom betéti társaság Csiffár” elleni követelések bejelentésére felhívás jelent meg a hivatalos lap április 18-iki számában. A bejelentés határideje 1944 április 23.

— Megszűnt malomvállalat. A „Transdanubia Egyesült Gőzmalomok Rt.” felszámolását befejezték, s a magyarkanizsai törvényszék bejegyezte a cég megszűnését.

A valódi svájci

SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált

A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szítálóképességet és a nyílások egyenletességét.

Beszerezési források ügyében forduljon a következő címre:

SCHWEIZ. SEIDENGWERKFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

Német Molnáriskola Dippoldiswalde-Sa.

Városi felsőbb szakiskola. Molnárak számára 3 félév, malomépítők részére 4 félév. Vizsgák állami ellenőrzés mellett. Felügyelet alatt próbamalom és laboratórium.

Tanrend díjmentes.

TOTAL

tűzoltó-készülék

LIGETI ÉS BIRO
Budapest, V., Arpádu-
utca 10. T.: 127-799

Fazekas-féle szabadalmazott

"RUGALMAS"

malomcsőtisztító készülék

minden méretű csőhöz hozzásimul.

Raktárról azonnal szállítja:

Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21

Az Ön malomüzeme is gazdaságos lesz, ha modern

EMAG MALOM-GÉPEK

DOLGOZIK

Táviratcím: EMAG
Telefon: 298-960

Gyártjuk az összes malmi gépeket a legkisebb malmok részére is!

EMAG GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.T.
BUDAPEST, IV., VÁCI-ÚT 19

Az 1881-ben alapított Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt. üzemének folytatója.

Világpiaci szemle

A csikágói terménytözsden a búzát májusra és júliusra egyformán 170, a rozst 129 bushel/centtel jegyezték.

A winniepegi határidőpiacon a rozs májusi jegyzése 129, júliusi jegyzése 128 bushel/cent volt, míg az árpát májusra és júliusra 64 bushel/centtel jegyezték.

A közelmúltban váltak ismeretessé az USA 1943. évi végleges terméseredményei. A búzatermés az előző évi 981 millióval szemben 836 millió bushel volt, ami 15%-os csökkenést mutat. Az árpatermés 426 millió bushelről 429 millióra emelkedett. A kukoricánál az előző évi 3175 millió bushellel szemben 3076 millió bushelt látunk. A jelentős termés kiesés az amerikai piacon áreltolódásokra vezetett s így a csikágói tözsden a búzahatáridős jegyzése az éleleji 138 centről immár 170 centre emelkedett. A kukorica árjegyzésénél kisebb volt az emelkedés, — 95 centről mindössze 100 centre, — aminek oka azonban az árögzítésben keresendő.

A kanadai gabonatermés végleges eredményei még nem ismeretesek, de az eddigi jelentések szerint a kiesés még nagyobb volt, mint az USA-ban. Valamennyi gabonaféle együttes terméseredményénél a szakértők 400 millió bushel kevesebbetre számítanak. A kanadai árrendszer sajátosan alakult, a belföldi malmok az őrlési szükségletet 77 bushel/centért szerezhették be, míg az USA 125 és más semleges államok 141 centért vásárolhatnak Kanadától búzát.

A török Gazdaságkutató Intézet adatokat közöl az istambuli élelmiszerpiac árainak alakulásáról és kimutatja, hogy a háború kitörése óta a kenyérrár 450, a hús- és halár 400%-kal emelkedett és egyéb élelmicikkekénél is 280—

400%-os áremelkedést látunk. A kiterjedt fetelepi árak emelése is magasabbak.

A svájci fogyasztás hatósági adagolása azaz az eredménnyel járt, hogy az átlagos napi kalóriaellátás fejenként 5000 kalóriáról 2180 kalóriára csökkent. Az élelmiszeri színvonalnak ezt a tetemes hanyatlását főleg az magyarázza, hogy a svájci mezőgazdaság a lakosság szükségletének csupán 52%-át tudja ellátni, míg 48%-ot behozatal útján kell fedezni. A helyzet javítása érdekében a mezőgazdasági termelés fokozását vették tervbe és a mezőgazdaságit megművelt területet, amely 1934-ben 183 ezer hektár, 1943-ban 368 ezer hektár volt, 500 ezer hektárig akarják fokozni.

Az angolai sertésállomány a háború kitörése óta 59%-kal csökkent. Ugyancsak csökkent a juhállomány is, aminek az angol textilipar szempontjából is nagy a jelentősége. A szarvasmarhaállománynál jelentéktelen emelkedés mutatkozik.

Az európai gyapottermelés kiterjesztésére komoly erőfeszítés történik és különösen Dél-Bulgáriában hivatkoznak számottevő eredményre. A román gyapottermelés a vetőmagbeszerzés nehézségeivel küzd. Görögország gyapottermelése 90%-ig fedezi a hazai szükségletet.

A dél-olaszországi citrom- és narancstermelést Anglia saját fogyasztására használta fel és így az ottani lakosság súlyos vitamínhiánnyal küzd.

A hazai termény-és magpiacon az értékesítésre váró termények nagyobb vidéki gépontokon fokozott mérvben kerülnek piacra. A tarlórépavetéseket rövidesen kibontják. A piac élénkülésére sárgarépa iránt.

A szerkesztő levelesládájából

Mi lesz a zsidó malomtulajdonnal?

Már négy héttel ezelőtt, április 1-i számunkban írtunk erről a kérdésről. Már akkor megírtuk, hogy hiszünk egy radikális megoldásban. Biztosak voltunk abban, hogy a jobboldali kormányzat nem fogja tovább engedni, hogy a zsidó vagyon és tőke tovább gyakorolja hatalmát. Meg is jelent a rendelet a zsidóvagyon zárlatvételéről. Erről, ennek az intézkedésnek malomipari vonatkozásáról lapunk más helyén is írtunk. Itt, ebben a rovatban pedig közöljük egyik előfizetőnk már két héttel ezelőtt beérkezett, de most már igazán aktuális levelét. „Azzal a kéréssel fordulok a tekintetes Szerkesztőséghez, szíveskedjék felvilágosítást adni, hogyan lehetne valami módon önállósítani magam. Sajnos, a szaklaptól távol estem, mert 1938 óta alig voltam ideháza, s végre akkor jöttem haza, amikor az orosz haderő a Don mentén elveszítettem jobblábam a térdem alatt és most mint 50 százalékos hadirokkant családom körében küzdünk a kenyérré. Nagyon szeretném, ha valahogy lehetne állami segítséggel egy zsidó malomot kapni. Tanult mesterségem a molnárság és most is malomban vagyok kegyelemkenyerén. Kérem a tekintetes Szerkesztőséget, szíveskedjék felvilágosítani, lehet-e, hol és hogyan egy kis malom örökbe vagy örökhaszonbérbe állami juttatás révén szerezni. Nemeslelkűségükért fogadják hálás köszönetemet, vagyok hazafias tisztelettel: Aláírás, hadirokkant molnár.”

Válaszunk: A malomipar munkalehetőségei elsősorban a szakembereket illetik meg s ezek közül is elsősorban azokat, akik a haza védelmében megrokkantak. Bizunk abban, hogy az új intézkedésből, amely a zsidóvagyonról zárta le, a keresztény kisembernek, a szakembernek lesz meg a haszna, a keresztény kisember kap lehetőséget arra, hogy dolgozzon és megfelelő eredményeket érjen el. A nagyjelentőségű kérdést állandóan napirenden tartjuk s vissza fogunk rá térni.

A keresztény bérlő és a zsidó malom.

Felvidéki előfizetőnk egy zsidó malom bérlője írja a következő sorokat: „Felvilágosításért fordulok a tek. Szerkesztőséghez. Két éve

bérek egy zsidó tulajdonban álló malmot. Ingatlan fedezetem volna, csak azt szeretném tudni, miképpen és hol lehet erre a malomra az igényt benyújtani. Ugy gondolom, hogy nekem mint a malom keresztény bérlőjének van elsősorban jogom hozzá. Van-e már erre törvényes rendelkezés, erre kérem szíves választást, hogy igényemet mielőbb bejelenthessem. Választ várom, hazafias tisztelettel. Aláírás.”

Válaszunk: Két héttel ezelőtt érkezett hozánk ez a levél is. Vártunk a közlésével, mert tudtuk, biztosra vettük a megfelelő kormányzati intézkedést s annak nem akartunk előbeuggni. Egészen természetesen tartjuk, hogy a keresztény bérlőnek elsőbbségi joga legyen arra az iparüzemre, amelyet nehéz körülmények között, saját szorgalma és szaktudása folytán vett el zsidókézből. Az érdeklődésről sürgős lépések volna szükségesek a keresztény malombérlők érdekében.

A fűszerpaprikavizsgálat új díja

A földművelésügyi miniszter április 14-én kiadott 540.015/1944. F. M. számú rendelete alapján a fűszerpaprika kiviteli ellenőrző vizsgálatáért, a vizsgálati bizonyítvány kiállításáért, illetőleg zárolásáért, a rendelet hatálybalépésétől — 1944. április 19-től kezdve — kilogrammonként az alábbi díjakat kell fizetni:

Elsőrendű paprika vizsgálatáért	8 f
Másodrendű paprika vizsgálatáért	5 f
Paprikatermés vizsgálatáért, zárolásáért	80 f
Zúzott, dőngölt paprika vizsgálatáért és zárolásáért	100 f
Paprikamag vizsgálatáért és zárolásáért	100 f
Paprikaerzet vizsgálatáért és zárolásáért	80 f
Ipari célra felhasználható selejtes őrlemény vizsgálatáért és zárolásáért	8 f
Örölt paprikát tartalmazó gyűjtőcsomag vizsgálatáért és zárolásáért az őrölt paprika vizsgálatára nézve megállapított díjat kell fizetni.	

OTI járulékok nemfizetése nem ok az iparjogositvány visszavonására

Az Országos Társadalombiztosító Intézet beadvánnyal fordult Budapest székesfővárosához és kérte, hogyha valamely munkaadó levonható OTI járulékrész befizetésének elmulasztása miatt három éven át három ízben jogerősen elítélte, akkor tőle az iparjogositványt vonják be.

Az OTI-nak eme feltűnést keltő beadvánnyal a főváros kerületi előjárók egyik legutóbbi értekezletükön foglalkoztak s kimondták, hogy OTI hátralék nemfizetése miatt a munkaadó iparigazolványát visszavonni nem lehet. A szakmai megbízhatóságot ugyanis csak az iparüzők által gyakorolt ipar szempontjából kell elbírálni, ami egyáltalán nem függ össze az OTI járulékok mikénti fizetésével.

A fennálló rendelkezések alapján kialakult gyakorlatban a büntetőbírók csak igen súlyos esetekben rendelkeznek az iparjogositvány visszavonásáról, rendszerint akkor, ha az elkövetett cselekmény súlya arányban áll a tettes megítélésére is kiható eme megtorlás követelményeivel. Ezeknek a cselekményeknek a száma azonban az iparüzők számához viszonyítva igen csekély. Az OTI által a munkaadó terhére rótt eme cselekmények sem a nagyközönség, sem az iparüzők szempontjából nem olyan súlyos beállítottságúak, melyek az iparjogositvány visszavonás arányában állanak. Egyébként is a társadalombiztosítási törvény a munkavállalóktól levonható járulékok befizetésének elmulasztását nem vétségnek, hanem csak kihágásnak minősíti.

Alátámasztja a kerületi előjárók állásfoglalásának helyességét egy korábbi kereskedelmiügyi miniszteri rendelet, amely kimondja, hogy nincs olyan törvényes rendelkezés, amelynek alapján az iparigazolványt állami adó, vagy egyéb kincstári tartozások megnevezése miatt vissza lehet vonni.

SZERKESZTŐI IZENETEK

Biharmegyei előfizető: Kereskedelmi olajüzemre megbízást az Anyaghivatal adja. Szíveskedjék közvetlenül a m. kir. Ipari Anyaghivatal Vegyi és Olajipari Osztályához Bpest, II, Fő-u. 68.) fordulni és kérni a kontingens megállapítását. Ha a Futura a környéken olajmagból készlettel rendelkezik, a megbízás elnyerésére remény lehet még ebben a gazdasági évben is.

K. D., Visk, M. J., Tareal: A kért módosításokat keresztülvezettük.

F. I., Nádudvar: Az előfizetési díj ki van egyenlítve 1944. július 31-ig.

K. L., Csorna: A mai papirhiány is indokolja álláspontunkat, hogy csak egy mutatószámot küldünk. Azt követően csak az előfizetési díj beérkezése után kezdhetjük el a lap állandó küldését.

Gépész előfizető, Heves megye: Nem vitásan jár a fizetési szabadság, vagy annak megváltása.

Felelős szerkesztő: DR. KARÁCSON ANDRÁS
Felelős kiadó: DR. KARÁCSON JENŐ

Merkantill-nyomda, Budapest, VIII., Vajda Hunyad-u. 43. Tel.: 143-679
(Felelős vezető: Horváth Ferenc.)

MESTERVIZGÁRA — TOVÁBBKÉPZÉSRE CSIZMAZIA—NÁDAS A MALOMIPAR TECHNOLOGIÁJA

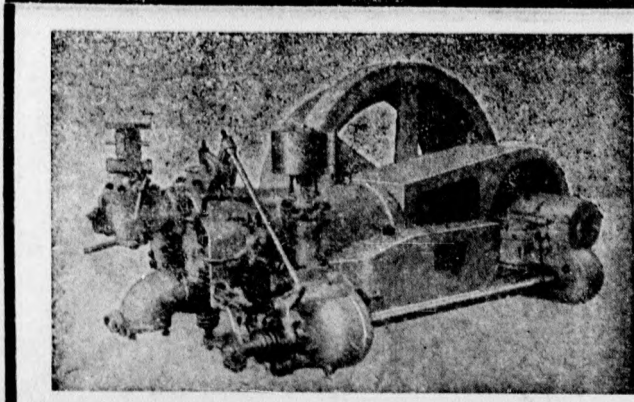
223 OLDAL — 180 ÁBRA

ÁRA FÜZVE 12.— P, KÜTVE 18.— P

K A P H A T O A

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

KIADÓHIVATALBAN: BPEST, V., KATONA J.-U. 14

SZIVÓGÁZ-MÓTOROK

BARNASZÉN, FA, KUKORICACSUTKA, STB. ELTÜZELÉSÉRE

LÁNG L. GÉPGYAR R.-T.
BUDAPEST, V.,
VÁCI-ÚT 152. SZ. — TELEFON: 290-835.